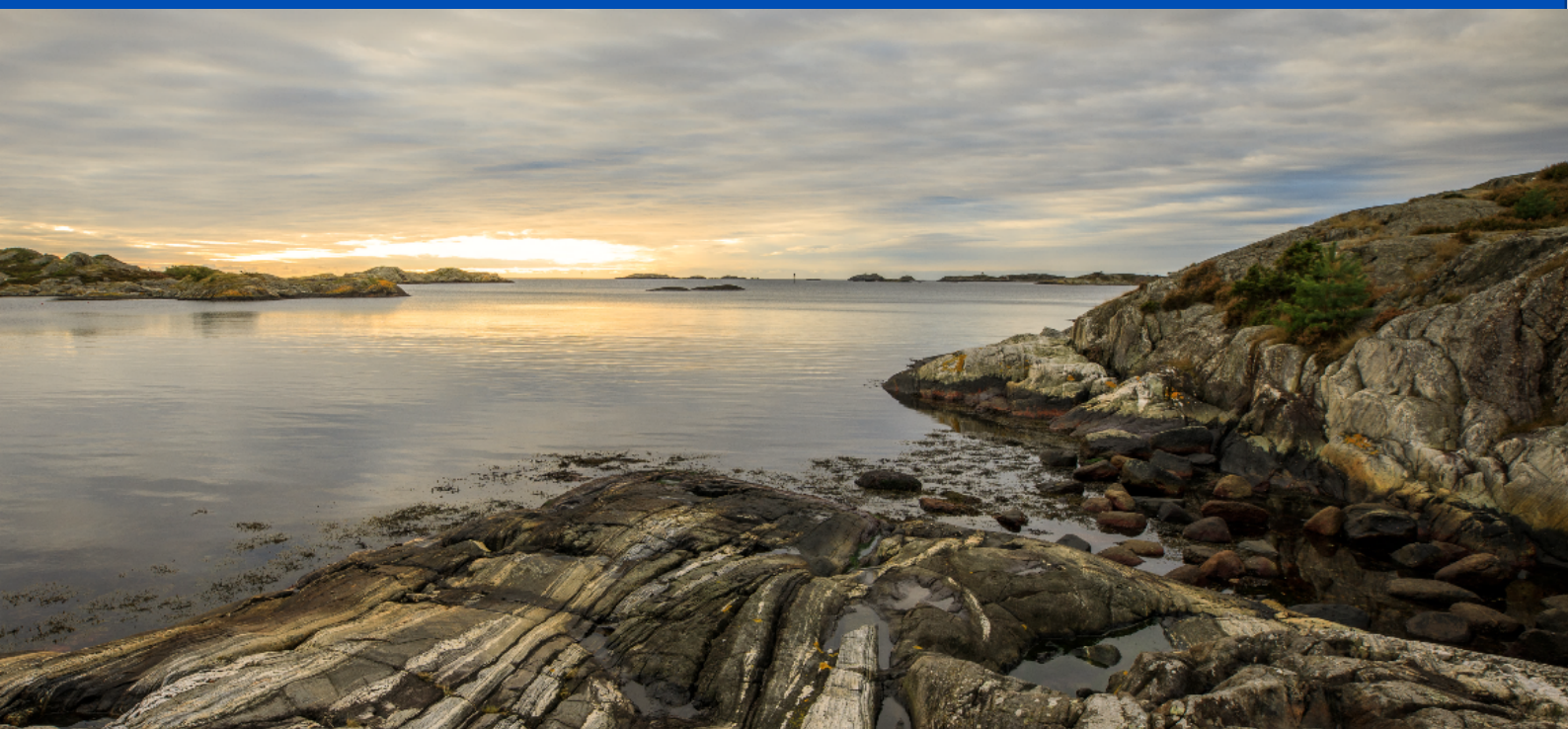

Grimstad

Kommunal planstrategi

2023-2027

Forslag til behandling før høring.

Innhold

Planstrategi	3
Utfordringer og utviklingstrekk	3
Prioriterte folkehelseutfordringer	3
Nasjonale og regionale forventinger	3
Agder fylkeskommunes føringer	4
Hva er en kommuneplan?	4
Kommuneplanens samfunnsdel.....	5
Kommuneplanens arealdel	5
Nytt plansystem	6
Mål for nytt plansystem	6
Videre arbeid med kommunens planer	7

Planstrategi

Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi, jamfør lovkommentar til plandelen av plan- og bygningsloven § 10-1 om kommunal planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden.

Grunnet forankring av nytt plansystem, vurderes ikke kommunens planbehov i planstrategien. Nytt plansystem ble vedtatt i [kommunal planstrategi 2021-2023](#), og skal implementeres etter at samfunnsdelen er vurdert videreført eller helt eller delvis revidert av det nye kommunestyret. Vurderer man planbehovet før dette, kan samfunnsdelen miste sin kraft som styringsverktøy. Målet med plansystemet er å rydde opp i kommunens planer, og forenkle og redusere kommunale planer og strategiplaner til et nødvendig omfang. Plansystemet skal ivareta kommunelovens krav om styrket sammenheng mellom kommuneplanen og budsjett- og økonomiplan. Les mer om hvordan det skal arbeides med planbehov under «Videre arbeid med kommunens planer».

Planstrategien skal istedenfor å vurdere nytt planbehov, kun ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om planen skal videreføres uten endringer.

Utfordringer og utviklingstrekk

Vedlagt kunnskapsgrunnlag peker på fem hovedfunn:

- Klima og natur
- Demografi, boligbehov og en aldrende befolkning
- Studentbyen Grimstad
- Næringsutvikling
- Folkehelse

Les mer om dette i kunnskapsgrunnlaget.

Prioriterte folkehelseutfordringer

Folkehelsearbeidet skal bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse og utjevner sosiale helseforskjeller. Kommunen skal ha oversikt over befolkningens helsetilstand og legge denne oversikten til grunn for all kommunal planlegging, jf. folkehelseloven.

De største utfordringene i Grimstad 2023 er:

- Psykisk helse, særskilt blant barn og unge
- Økende ulikheter i befolkningen
- Levevaner og overvekt
- Kommende endringer i demografi

Disse er nærmere belyst i vedlagt kunnskapsgrunnlag og kommunens helseoversikt.

Nasjonale og regionale forventinger

For å fremme en bærekraftig utvikling skal regjeringen hvert fjerde år utarbeide [nasjonale forventinger til regional og kommunal planlegging](#). Dette fremgår av plan- og bygningsloven §6-1.

De nasjonale forventningene skal legges til grunn for de nye fylkestingenes og kommunestyrenes arbeid med regionale og kommunale planstrategier og planer. Nye nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027 ble vedtatt ved kongelig resolusjon 20. juni 2023.

De nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging inneholder 72 konkrete forventningspunkt, fordelt på 5 tematiske kapittel som bygger på FNs bærekraftsmål:

- Samordning og samarbeid i planleggingen
- Trygge og inkluderende lokalsamfunn
- Velferd og bærekraftig verdiskaping
- Klima, natur og miljø for framtida
- Samfunnssikkerhet og beredskap

Agder fylkeskommunes føringer

Gjennomføring av Regionplan Agder 2030 er et regionalt samarbeid i Agder. Hovedmålet er å utvikle Agder til en miljømessig, sosialt og økonomisk bærekraftig region i 2030 – et attraktivt lavutslippssamfunn med gode levekår. Dette innebærer å:

- Bruke hele Agder og sørge for at utvikling kommer alle deler av Agder til gode
- Samarbeide om å nå FNs bærekraftsmål på regionalt og lokalt nivå
- Jobbe kunnskapsbasert og målrettet for å forbedre levekårene gjennom en langsiktig og helhetlig levekårssatsing
- Redusere klimagassutslipp på Agder med minst 45 prosent innen 2030
- Utnytte mulighetene som digitalisering gir

Planen har fem hovedsatsingsområder:

- Attraktive og livskraftige byer, tettsteder og distrikter
- Verdiskaping og bærekraft
- Utdanning og kompetanse
- Transport og kommunikasjon
- Kultur

I tillegg har planen tre gjennomgående perspektiver:

- Næringsutvikling og samarbeid om nye arbeidsplasser
- Levekår, likestilling, inkludering og mangfold
- Klima og miljø

Hva er en kommuneplan?

Kommuneplanen er kommunens øverste styringsdokument, og består av to deler: en samfunnsdel og en arealdel.

Kommuneplanens *samfunnsdel* skal peke ut mål og strategier for den langsiktige utviklingen i kommunen, og gi føringer for politiske satsingsområder.

Kommuneplanens *arealdel* viser sammenhengen mellom ønsket fremtidig samfunnsutvikling og arealbruk, og er juridisk bindende. Det er et sentralt verktøy for å nå målene i kommuneplanens samfunnsdel.

Arealdelen skal gi hovedtrekkene i arealdisponeringen, for eksempel hvor det skal være næringsvirksomhet, boliger eller grøntområder. Den skal gi rammer og betinger for hvilke tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, og hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponering av arealene. Arealdelen skal blant annet omfatte plankart og bestemmelser.

Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel skal legge vekt på viktige utfordringer, og synliggjøre de strategiske valgene kommunen tar. Strategiske valg er ikke tiltak, men føringer for andre planer som skal inneholde tiltak. Samfunnsdelen tar opp samfunnsforhold som befolkningsutvikling, folkehelse, barn og unge, næringspolitikk, bygningsmønster og utbyggingsvolum. I tillegg skal samfunnsdelen si noe om kommunen som samfunnsutvikler og tjenesteleverandør. Samfunnsdel for Grimstad kommune ble vedtatt i juni 2023.

Det viktigste med samfunnsdelen er satsingsområdene. Satsingsområdene viser hva kommunen skal prioritere å arbeide med i perioden planen er gjeldende. I samfunnsdelen for Grimstad har vi fire satsingsområder:

- Grønnere hverdag
- Livsmestring i alle faser
- Kompetansebyen
- Næringsutvikling

Planen foreslår mål og strategier innenfor disse områdene. Hele planforslaget ligger vedlagt.

Planforslaget har blitt behandlet politisk og ble formelt vedtatt i juni 2023.

Kommuneplanens arealdel

Gjeldende arealdel for Grimstad kommune ble vedtatt 27. oktober 2020. Kommuneplanen består av kart, bestemmelser og beskrivelse med konsekvensutredning. Revisjon av arealdelen er i gang, og arealstrategi og planprogram for arealdelen er på høring.

Arealstrategi utarbeides som en forlengelse av kommuneplanens samfunnsdel og har som oppgave å oversette eller videreføre satsingsområdene til arealpolitikk. Arealstrategien er et langsiktig styringsverktøy som sier hva vi skal fokusere på og hvilke hovedgrep vi skal gjøre for å nå de målsetninger som er satt i samfunnsdelen.

Ved oppstart av arbeidet med kommuneplanen skal det utarbeides en plan for hvordan prosessen skal utføres. Dette gjøres gjennom et planprogram. Planprogrammet skal blant annet ta for seg formålet med planarbeidet, utredningsbehov og hvordan medvirkning skal ivaretas.

Arbeidet med kommuneplanens arealdel kan følges på [prosjektsiden på kommunens nettsider](#).

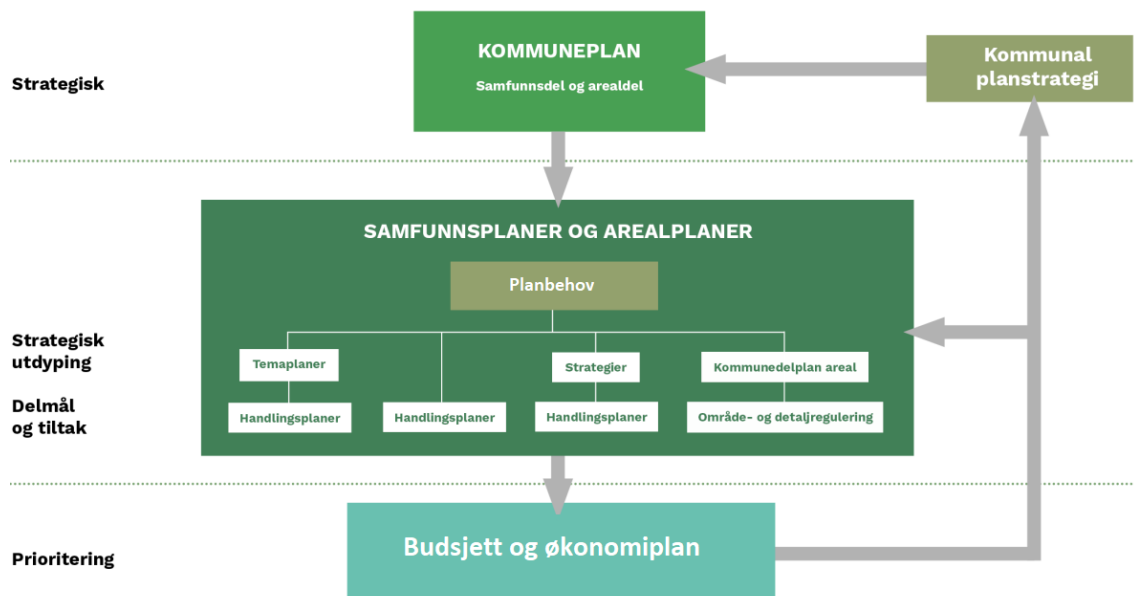
Nytt plansystem

For at planene skal være effektive styringsverktøy må det fremgå hvordan de ulike planene henger sammen (planhierarki). Planer «arver» mål fra planer høyere opp i hierarkiet. Planene skal følge opp og synliggjøre hvordan de bidrar til å nå målene i kommuneplanens samfunnsdel.

Strategiplaner beskriver hva som skal gjøres for å nå mål, men ikke hvordan (tiltak).

Temaplaner er det mest omfattende planverktøyet, og inneholder både mål og tiltak. En temaplan kan også satsingsområder og strategier

Handlingsplaner består kun av tiltak. Handlingsplaner skal følge opp strategi – og temaplaner.

Mål for nytt plansystem

Kommunens planer er viktige styringsverktøy. For å rydde opp i plansystemet er det vedtatt forslag til nytt plansystem.

Det nye plansystemet ivaretar kommunelovens krav om styrket sammenheng mellom kommuneplanen og handlings- og økonomiplanen (i Grimstad: budsjett- og økonomiplan).

Kommunen skal bli flinkere til å utvikle og gjennomføre gode løsninger sammen med innbyggere, næringsliv, forskningsmiljø mv.

Plansystemet skal:

- Gi et godt grunnlag for politisk styring og administrativ oppfølging
- Være tilgjengelig og lett å få oversikt over
- Stimulere til tverrfaglig oppgaveløsning i samarbeid med befolkning, næringsliv og organisasjoner
- Gi tydelig rollefordeling mellom planer som vedtas politisk og administrativt
- Legge til rette for åpenhet og målrettet samarbeid/medvirkning i planprosessene

Videre arbeid med kommunens planer

Målene i samfunnsdelen skal være styrende for hvilke planer som videreføres, hvilke som må omarbeides og hvilke som må utgå.

For å vurdere planbehovet i kommunen, skal det utarbeides et arbeidsprogram etter vedtak av planstrategien. Arbeidsprogrammet skal redegjøre for planbehovet gjennom hele kommunestyreperioden. I starten av 2024 vil det gjennomføres workshops med alle de politiske hovedutvalgene. De politiske hovedutvalgene skal gjennomgå satsingsområder, mål og strategier i samfunnsdelen og vurdere hva de mener bør prioriteres å arbeide med. Resultatene fra workshop brukes til å utarbeide liste med planbehov og blir lagt frem for politisk behandling.